

شناسایی تأثیرات جهانی شدن بر مدیریت دولتی ایران

رضا واعظی^{۱*}، علی پوربهروزان^۲

^۱دانشیار، دانشگاه علامه طباطبائی، گروه مدیریت، تهران، ایران (عهده‌دار مکاتبات)

^۲دانشجوی دکتری، دانشگاه علامه طباطبائی، گروه مدیریت، تهران، ایران

تاریخ دریافت: آبان ۱۳۹۶، اصلاحیه: آذر ۱۳۹۶، پذیرش: دی ۱۳۹۶

چکیده

جهانی شدن پدیده‌ای است که تمام عرصه‌های فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی را تحت تأثیر خودش قرار داده است و این امر بی‌شك آثاری بر مدیریت دولتی هر کشوری دارد. لذا هدف این پژوهش شناسایی آثار جهانی شدن بر مدیریت دولتی ایران است. روش پژوهش بر مبنای فلسفی تفسیری، رویکرد استقرایی، روش فرامطالعه، استراتژی فراترکیب و تکنیک تحلیل مضمون استوار است. جامعه آماری نیز مقالات فارسی‌ای که در مورد جهانی شدن نگارش یافته‌اند، می‌باشد. این تعداد مقالات فارسی ۷۰۰ مقاله شد. از این بین در نهایت پس از پالایش‌های مختلف ۲۵ مقاله برای بررسی نهایی انتخاب گردید. نتایج نیز نشان داد که تأثیرات جهانی شدن، در شش مقوله: تأثیرات سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، علمی و سازمانی، مدیریت دولتی ایران را تحت تأثیر قرار داده است. تأثیرات سیاسی شامل دو مفهوم "ایجاد مطالبات جدید" و "تغییر رویه‌های سنتی"، تأثیرات اقتصادی شامل "اثرات داخلی" و "اثرات خارجی"، تأثیرات اجتماعی در برگیرنده‌ی "فرصت‌های اجتماعی" و "تهدیدهای اجتماعی" و "اثرات خنثی"، تأثیرات علمی شامل "تغییر ماهیت ارتباطات" و "لزوم ظرفیت‌سازی برای شکوفایی علم"، اثرات سازمانی نیز در برگیرنده "لزوم افزایش بهره‌وری" و "لزوم منعطف شدن سازمان‌ها" و "تحول مشاغل" و "تحول روابط کار" می‌باشد.

کلمات کلیدی: جهانی شدن، مدیریت دولتی، فراترکیب.

۱- مقدمه

بحران سومی بدنام مشروعيت ایجاد شد^[۱]. کستل^[۲] علاوه بر بحران مشروعيت، بحران‌های عدالت، بهره‌وری و هویت را از آثار دیگر جهانی شدن می‌داند. علی‌رغم این گفته‌ها، گوکسل^[۳] معتقد است جهانی شدن برای دولت‌های همراه خود بحران حاکمیت به ارمغان نمی‌آورد و همچنان قدرت دولت‌ها، در مواجهه با این پدیده به قوت خود باقی است.

در سال‌های اخیر، مدیریت دولتی در ایران نیز با گسترش پدیده جهانی شدن با چالش‌هایی مواجه شده است. برخی اندیشمندان آن را برابر با رویکرد جهانی‌سازی می‌دانند و پدیده‌ی منفی تلقی می‌کنند و گروهی دیگر بر روند طبیعی آن تأکید دارند^[۴، ۵]. از کیا و توکلی^[۶] با نگاه انتقادی، تهدیدهای جهانی شدن را تضعیف حاکمیت دولت، جذب سرمایه‌گذاران ایرانی و تحمیل فرهنگ غرب در ایران می‌داند.

با توجه به این مطالب می‌توان گفت که بررسی تأثیرگذاری جهانی شدن بر مدیریت دولتی در ایران نیاز به تحقیقات تکمیلی دارد. بنابراین برای انجام تحقیقات موثر، نیاز به شناخت جهت‌گیری کلی و تحلیل پژوهش‌های

جهانی شدن به عنوان یکی از عوامل مؤثر بر مدیریت دولتی که هیچ دولتی نمی‌تواند آن را نادیده بگیرد، پدید آمد و موضوع آثار جهانی شدن بر مدیریت دولتی را فاراوی محققان قرار داد. جهانی شدن شکل تازه‌ای به روابط اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی داد و همه دولت‌ها و دولتمردان را در برابر این پدیده رو به رشد به فکر فرو داشت؛ بهطوری‌که اغلب دولت‌ها از پیله دیدگاه‌های سنتی خود درآمدند و بهسوی دهکده جهانی حرکت کردند.

هم در خصوص اثرهای جهانی شدن بر مدیریت دولتی اتفاق نظر وجود ندارد و هم در نوع و چگونگی آثاری که بر جای می‌گذارد میان دانشمندان اختلاف نظر شایان توجهی مشاهده می‌شود. برای مثال فرازمند^[۷] معتقد است جهانی شدن، پارادایم‌های فکری جدیدی را شکل می‌دهد. به دنبال آن، جریست^[۸] به این نتیجه رسیده است که مدیریت دولتی برای مواجه با جهانی شدن، باید از دیدگاه سنتی خود بیرون بیاید و با رویکرد تطبیقی به جلو حرکت کند. دنهارت و دنهارت^[۹] بر تغییر نگرش از مشتری مداری به شهروندگرایی تأکید دارند. از سوی دیگر، جهانی شدن در قرن بیست و یک بحران‌های حاکمیت^[۱۰] و پاسخگویی را به وجود آورد که در نتیجه این دو بحران،

* theory_management@yahoo.com

شامیر[۲۳] سه رویکرد عمدۀ برای آثار جهانی شدن مطرح کرده است؛ ۱. جهانی‌سازی به شکوفایی منفعت‌طلبی شخصی کمک کرده است که خود ضمان منفعت عامه است؛ ۲. با گسترش جهانی شدن، دولتهای ملی به تدریج نقش سنتی خود را از دست می‌دهند و نوعی حکومت شرکت‌سالارانه شکل می‌گیرد؛ ۳. جهانی‌سازی به نوعی معاوضه می‌انجامد؛ یعنی دولت‌ها اهمیت خود را از دست نمی‌دهند، اما جهانی‌سازی ماهیت و منش مدیریت دولتی را دگرگون می‌سازد.

مینو[۱۶] معتقد است جهانی شدن موجب کارایی، بهره‌وری، مشتری‌داری، افزایش رقابت‌بخش دولتی با بخش خصوصی، محدود شدن دامنه بخش دولتی به دلیل سرمایه‌گذاران خارجی، تمرکز نداشتن، افزایش تعامل بخش خصوصی با بخش دولتی، پیشرفت در بخش فناوری، جایگزینی امنیت شغلی با کوچک‌سازی، کم شدن موانع ورود به بخش دولتی، مقررات‌здایی و افزایش دامنه بخش خصوصی به‌ویژه در شرکت‌های چندملیتی شده است. از سوی دیگر، کاهش تعداد مشاغل، افزایش تعداد تقلب، افزایش جرائم اینترنتی، افزایش مشکلات ایمنی داخلی و خارجی، تأثیرات منفی بحران جهانی شدن بر صنعت هند است.

فرازمند[۷] با جمع‌بندی نظر اندیشمندان مدیریت دولتی، مهم‌ترین دلالت‌های ضمن جهانی شدن بر مدیریت دولتی را بدین شرح مطرح کرده است؛ ۱. تقویت سازمان‌های دولتی فرامرزی؛ ۳. گذر از دولت رفاه به دولت شرکتی؛ ۳. گسترش بوروکراسی سرکوبگر؛ ۴. افزایش شراکت دولت و بخش خصوصی در انجام خدمات عمومی؛ ۵. افزایش وابستگی دولت‌ها؛ ۶. تهدید حکمرانی دولت و تهدید دموکراسی؛ ۷. فساد و توانمندسازی نخبگان.

۴- پیشینه پژوهش

در خصوص اثرهای جهانی شدن بر مدیریت دولتی، مطالعات محدودی صورت گرفته است. نتایج پژوهش سزن[۲۲] نشان می‌دهد بیش از دو دهه است که دولت ترکیه به‌منظور تقویت اقتصاد بازار آزاد، روند بازسازی را طی می‌کند. مهم‌ترین پیامد این بازسازی، سازمان‌های نظارتی و نقش مهم آن‌ها در تصمیم‌گیری‌های حوزه سیاسی است. در ترکیه نقش دولت از مداخله‌گر به نظارتی تغییر یافته است که نماد آن به صورت برنامه‌های کاربردی خصوصی‌سازی و مقررات‌здایی، تضعیف نقش دولت در تولید، تجمع و توزیع و ایفادی نقش نظارتی خود به خط مقدم است. به‌طور مشابه، هیوک و یپ[۱۲] معتقد‌ند رقابت در اقتصاد جهانی موجب بازسازی اداری در جهت ساده و کوچک‌سازی توسعه رهبران حکومت چین شده است. نقش قدرتمند کمیسیون برنامه‌ریزی دولت، برای محدود کردن دخالت خود باز تعریف شد. مقامات بر پیش‌نویس و اجرای قوانین و مقررات جدید به‌منظور پاسخگویی به نیازهای اقتصاد بازار در حال توسعه و طراحی مدلی مناسب برای تنظیم نوع نیروی بازار تمرکز کرده‌اند. عمل برون‌سپاری و توانمندسازی

گذشته می‌باشد و این‌گونه با تسلط به آنچه تاکنون انجام شده و شناخت مولفه‌های اصلی تأثیرگذار در این مورد، به پژوهش‌های آتی جهت‌دهی شود. از این رو این پژوهش سعی دارد با رویکردی فراترکیب به بررسی آثاری که پژوهش‌های پیشین داخلی، بر مدیریت دولتی ایران ذکر کرده‌اند، بپردازد.

۲- تعریف جهانی شدن

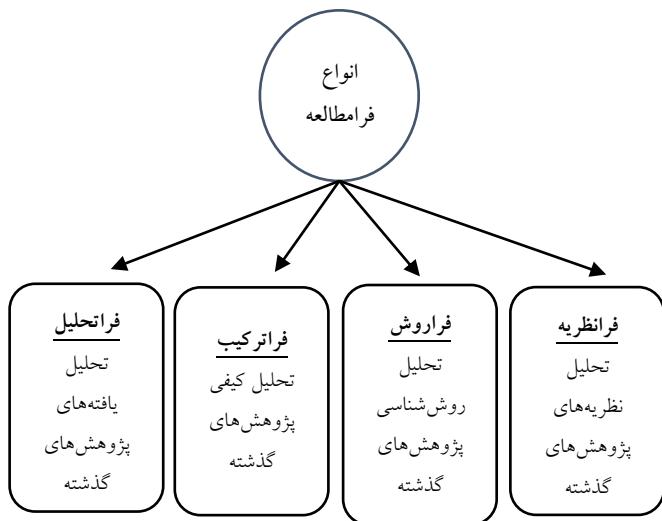
جهانی شدن را ادغام اقتصاد ملی به اقتصاد بین‌المللی از طریق تجارت، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، جریان سرمایه، مهاجرت و نقش عمدۀ آن در اطلاعات و ارتباطات از طریق پخش فناوری جدید بیان می‌کند. از دیدگاه اجتماعی، اوجی و اوزیکو[۱۷] معتقد‌ند جهانی شدن روند افزایش ارتباط متقابل میان جوامع است، به‌طوری‌که واقعی در بخشی از جهان روی مردم و جوامع دور نیز اثر می‌گذارد. کیم و باوک[۱۵] جهانی شدن را اساساً نوعی فرایند فناوری پیشرفته و تغییر به‌سوی افزایش ارتباط متقابل اطلاعاتی و ارتباطی و وابستگی متقابل کارکردی میان مردم سراسر جوامع و ملت‌ها می‌دانند.

جهانی شدن علی‌رغم اینکه اصطلاح متداولی است اما به دلیل آنکه ابعاد مختلفی را شامل می‌شود تعریف جامع و مانعی در مورد آن وجود ندارد.

۳- آثار جهانی شدن بر مدیریت دولتی

در ارتباط با آثار جهانی شدن بر مدیریت دولتی، نویسنده‌گان دیدگاه‌های متفاوتی بیان کرده‌اند. کونته - مورگان[۴] معتقد است از دست دادن قدرت، مشروعیت و انسجام در درون دولت، تبعیت منافع عمومی و دولت از علایق بخش خصوصی، خصوصی شدن و ناپدید شدن ثبات دولت رفاه اجتماعی، پیامدهای این پدیده است. در همین رابطه به باور کیم[۱۴] جهانی شدن موجب بازسازی وظایف و خدمات دولت، خصوصی‌سازی، افزایش برونسپاری، مقررات‌здایی، افزایش کوچک‌سازی، تقویت سازمان‌های دولتی فرامرزی، گسترش قدرت شرکت‌های چندملیتی و سایر مؤسسه‌های غیردولتی، آزادی و اختیار بیشتر برای سطوح پایین حکومت به دلیل انقلاب فناوری اطلاعات، وابستگی اقتصادی، مالی، سیاسی، فناوری و نظامی کشورهای در حال توسعه به کشورهای توسعه‌یافته شده است. اوجی و اوزیکو[۱۸] کمک به توسعه شراکت بخش دولتی و خصوصی، به‌کارگیری اصول مدیریت بخش خصوصی در بخش دولتی و نقش مهم کاربردهای دولت الکترونیک در عملیات بخش دولتی سازمان‌های دولتی را جزوی از این آثار می‌دانند. پیر[۲۰] بحث می‌کند که هنوز در عصر جهانی شدن، دولتها کنترل شایان توجهی را بر حاکمیت درونی خود اعمال می‌کنند. مطالعه او بر این یافته صحه می‌گذارد که دولت منبع مهمی برای کنترل سیاسی است و گزینه‌های مقتدرانه‌ای را در ترتیبات حاکمیت درونی اعمال می‌کند. تغییرات نهادی بیشتر برای سازگاری با پدیده جهانی شدن صورت می‌گیرد، نه اینکه نتیجه جهانی شدن باشد.

مطالعه‌های اولیه، فرانظریه^۳ (تحلیل نظریه‌های مطالعات اولیه)، فراترکیب^۴ (تحلیل کیفی محتوای اولیه) [۲۵].

شکل (۱): انواع فراملالعه

در این پژوهش از روش فراترکیب جهت شناسایی اثرات جهانی شدن بر مدیریت دولتی ایران استفاده شده است. فراترکیب نوعی مطالعه‌ی کیفی است که اطلاعات و یافته‌های استخراج شده از مطالعات دیگر با موضوع مرتبط و مشابه را بررسی می‌کند و در نتیجه نمونه موردنظر برای فراترکیب، از مطالعات منتخب و بر اساس ارتباط آن‌ها با سؤال پژوهش تشکیل می‌شود. فراترکیب، مرور یکپارچه‌ی ادبیات کیفی موضوع موردنظر نیست، بلکه تجزیه و تحلیل یافته‌های این مطالعه‌ها است. به عبارتی دیگر فراترکیب، ترکیب و تفسیری از تفسیرهای داده‌های اصلی مطالعه‌های منتخب است. به منظور تحقق هدف پژوهش از روش هفت مرحله‌ای سندلوسکی و باروس [۲۱] استفاده شده است که خلاصه‌ی این مراحل در شکل شماره ۲ نمایش داده شده است.

کارکنان بخشی از اصلاحات در دو دهه اخیر چین است.

در تکمیل آن، کیم و باک [۱۵] تعدادی از آثار منفی جهانی شدن بر آفریقا را کاهش قدرت مذاکره بین‌المللی آفریقا و توانایی مانور در نظام بین‌المللی، فراسایش حاکمیت دولت بهخصوص در مسائل اقتصادی و مالی و درنتیجه اعمال مدل‌ها، استراتژی‌ها و سیاست‌های توسعه در کشورهای آفریقایی توسط صندوق بین‌المللی پول، بانک جهانی، آزادی نیروی کار و تسهیل «فرار مغزها» در کشورهای در حال توسعه درنتیجه کاهش بیشتر ظرفیت انسانی خود و... بیان می‌کند. البته وی به تعدادی از آثار مثبت جهانی شدن نیز اشاره کرده است که عبارت‌اند از: آسان‌سازی تعامل بین کشورها و مردم از طریق فناوری اطلاعات و ارتباطات، آزاد کردن تجارت بین‌المللی و سرمایه‌گذاری خارجی و مسئولیت‌پذیری بیشتر رهبران نسبت به مردم خود و فشار به اتخاذ اقداماتی که مخالف با احساسات و عواطف اغلب مردم است.

۵- روش‌شناسی پژوهش

در سال‌های اخیر با رشد پژوهش‌ها در حوزه‌های مختلف علوم و مواجه شدن جامعه‌ی علمی با انفجار اطلاعات، انجام پژوهش‌های ترکیبی که عصاره‌ی پژوهش‌های انجام‌شده در یک موضوع خاص را به شیوه‌ی نظاممند و علمی فرا روی پژوهشگران قرار می‌دهند، گسترش روزافزون یافته است [۱۱]. یکی از روش‌هایی که به‌منظور بررسی، ترکیب و آسیب‌شناسی پژوهش‌های گذشته در چند سال گذشته معرفی شده است، فراملالعه است.

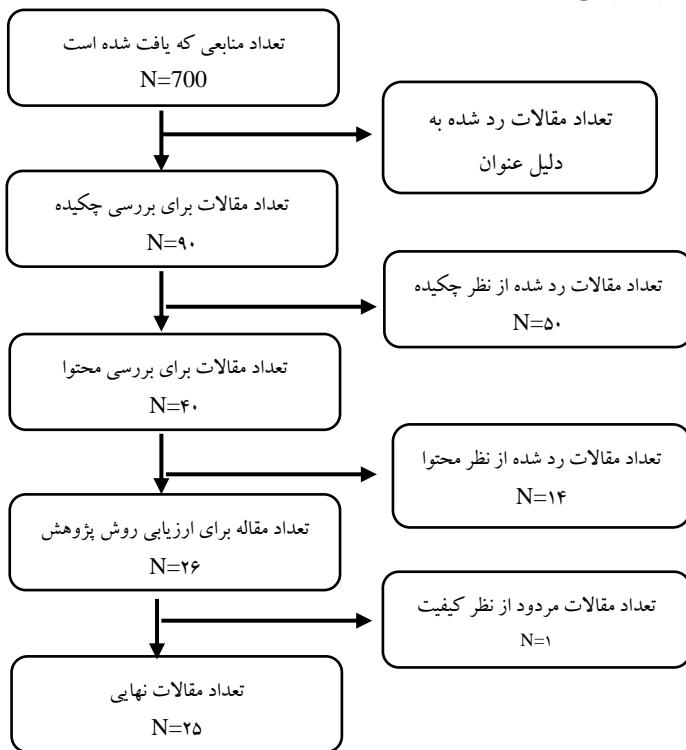
فراملالعه یک تجزیه و تحلیل عمیق از کارهای پژوهشی انجام شده است ولی باید گفت که فراملالعه با واژه‌هایی همچون فراتحلیل، فراترکیب، فرانظریه و فراروش متفاوت است. فراملالعه، کلیه این مفاهیم را در بر می‌گیرد. فراتحلیل که عمدتاً در چند سال گذشته به دفعات از آن استفاده شده است، نوعی فراملالعه کمی است که فقط بر روی نتایج آماری پژوهش‌های گذشته گذشته بهویژه فرضیه‌های پژوهشی گذشته انجام می‌گیرد که در طی آن بر اساس فنون آماری خاصی مانند χ^2 و t ، اثر اندازه متغيرهای مؤثر در پژوهش‌های گذشته مورد محاسبه قرار می‌گیرد [۲۲]. این فراملالعه اگر به صورت کیفی و بر روی مفاهیم و نتایج مورد استفاده در مطالعه‌های گذشته انجام گیرد به نام فراترکیب شناخته می‌شود. اگر این فراملالعه فقط در حوزه‌ی روش‌شناسی کارهای گذشته باشد به نام فراروش معروف است و در صورتی که فقط در حوزه‌ی الگوهای و چارچوب‌های پژوهشی گذشته باشد، فرانظریه نامیده می‌شود [۱۹]. بنابراین به‌طورکلی می‌توان گفت که فراملالعه شامل چهار قسمت اصلی است که این چهار قسمت عبارت است از: فراتحلیل^۱ (تحلیل کمی محتوای مورد مطالعه)، فراروش^۲ (تحلیل روش‌شناسی

3. Meta-Theory
4. Meta-Synthesis

1. Meta-Analysis
2. Meta-Method

دانشگاه فردوسی مشهد	پژوهشنامه مدیریت تحول
دانشگاه مازندران	مدیریت اجرایی
دانشگاه شهید بهشتی	چشم انداز مدیریت صنعتی
موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی	فصلنامه مدیریت و توسعه موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی
دانشگاه بزد	کاوش‌های مدیریت بازرگانی
دانشگاه آزاد تبریز	مدیریت بهره وری

به منظور یافتن مقالات مرتبط، کلمه‌ی "جهانی شدن" در فیلد عنوان جستجو شد و جمیعاً تعداد ۷۰۰ پژوهش به دست آمد. در گام بعد مقالات مرتبط از مقالات غیر مرتبط جدا شدند که فرایند آن در شکل ۳ آمده است.

شكل (٣): فرآیند جستجو و انتخاب مقالات مناسب

۵-۲ شیوه تجزیه و تحلیل اطلاعات

برای استخراج مفاهیم از متن‌ها و منابع، از تکنیک تحلیل مضمون استفاده گردید.
استرلینگ [۲۴] در دسته‌بندی خود از مضمون، سه‌گونه مضمون پایه، سازمان‌دهنده و فرآگیر را شناخته و معتقد است با تحلیل مضامین، شبکه‌ای از مضامین ایجاد می‌شود و در نهایت، با تحلیل آن‌ها، مفاهیم کلیدی، استخراج و مدل، تبیین می‌گردد. در این پژوهش هم بر همین مبنای برای تحلیل اطلاعات از تکنیک تحلیل مضمون استفاده شد.

شکل (۲): گام‌های فرا ترکیب [۲۱]

برای گردآوری داده‌های پژوهش، داده‌های ثانویه از جنس مدارک و استناد گذشته مورد استفاده قرار گرفته است. این استناد و مدارک شامل کلیه‌ی پژوهش‌های صورت گرفته (اعم از پژوهشی و مروری) در زمینه‌ی جهانی شدن بوده است. این نوع گردآوری داده‌ها به تحلیل استنادی نیز معروف است. در روش فراترکیب، متن پژوهش‌های گذشته می‌تواند به عنوان داده‌هایی برای پژوهش آتی مورد استفاده قرار گیرد.

۱-۵ نمونه‌گیری و جامعه‌ی آماری

جامعه‌ی آماری این پژوهش شامل کلیه‌ی پژوهش‌های انجام گرفته در حوزه‌ی جهانی شدن است که از محل دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، کنفرانس‌ها، همایش‌ها، نشریات، کتب، پایگاه‌های اینترنتی و غیره تأمین شده است. برای به دست آوردن این پژوهش‌ها از درگاه اطلاعاتی ارزشمند مرکز پژوهش‌های علوم رایانه‌ای اسلامی^۱ و ۱۵ نشریه علمی پژوهشی در رشته مدیریت که به زعم پژوهشگران از اهمیت بیشتری پرخوردار بودند، استفاده شد.

جدول (۱): بخشی از منابع مورد رجوع

صاحب امتیاز	نام نشریه
دانشگاه تهران	مدیریت دولتی
پردیس فارابی دانشگاه تهران	مدیریت فرهنگ سازمانی
دانشگاه تهران	نشریه مدیریت بازرگانی
دانشگاه تربیت مدرس	پژوهش‌های مدیریت در ایران
دانشگاه پیام نور	مدیریت سازمان‌های دولتی
دانشگاه سیستان و بلوچستان	پژوهش‌های مدیریت عمومی
دانشگاه امام حسین	پژوهش‌های مدیریت منابع انسانی
دانشگاه تربیت مدرس	پژوهش‌های مدیریت منابع انسانی
دانشگاه آزاد	پژوهش‌های مدیریت راهبردی

مضمون پایه	داده
کار در بخش‌های اقتصادی جدید	سرمایه‌داری جهانی به طور کلی در مقایسه با صنایع تولیدی و استخراجی قدیمی تر به نیروی کار کمتری نیاز دارند.
افزایش رقابت بین بنگاه‌های داخلی و خارجی	به لحاظ نظری و تئوریک تاثیرگذاری جهانی شدن بر بهره‌وری عوامل تولید از چند جنبه قابل بررسی است. آزادسازی تجاری با افزایش رقابت بین بنگاه‌های تجاری داخلی و خارجی بر شرکت‌های غیرکارای داخلی فشار آورده تا هرگونه اتفاق منابع را برطرف سازد و از صرفه‌های مقایس بهره‌مند گردد. در نتیجه بهره‌وری کل عوامل تولید در بنگاه‌های داخلی افزایش می‌یابد.
افزایش بهره‌وری عوامل تولید	کم شدن اتلاف منابع
افزایش تشکیل اتحادیه‌های کارگری	کارگران با تشکیل سندیکاهای و منسجم کرن نیروی کار به عنوان مانع در مقابل فزون خواهی کارفرمایان تلقی می‌شوند.
کارگران از حقوق خود برای رضایت کارفرما	علاوه بر این کارگران در شرایط جهانی شدن کار ممکن است، برای حفظ موقعیت شغلی خود به صورت مقطعی و در برابر تصمیمات کارفرمای از پاره‌ای از حقوق ابتدایی خود مانند اعتراض چشم‌پوشی کنند.
کاهش حمایت از کارگران	اگر توسعه و رقابت جهانی بر پایه هزینه کار باشد، در این صورت منافع کارگران فدای کاهش هزینه تولید خواهد شد و از این رو کارگر از پایین ترین معیارها در زمینه کار محروم می‌شود و ناگزیر است شرایط کاری بدتری را در قیاس با شرایط قراردادهای سنتی پذیرد. از این نظر جهانی شدن پشتیبانی کمتر از کارگران دارد.
تضییغ امنیت شغلی	جهانی شدن اغلب موجب تضعیف امنیت شغلی در بافت برنامه‌های تعديل ساختاری شده است. بیشتر سیاست‌هایی که حاصل توافق دولت‌ها با صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی است، کوچک شدن قابل ملاحظه در دستگاه‌های اداری حکومتی را تجویز کرده‌اند. به همین ترتیب حاصل سیاست‌های خصوصی سازی و آزاد سازی، بیکاری و از دست دادن شغل است.
لزوم فراهم کردن زمینه‌های ارتباطی با سایر کشورها	چنانچه موافق جهانی شدن در ابعاد فرهنگی کشور خود باشیم و آن را پذیده‌ای برای از بین بردن تعبصات قومی، توسعه زبان مشترک، افزایش دستیابی به اطلاعات... و بدانیم باید زمینه‌های ارتباط با سایر کشورها را از طریق گفتمان چندگانه درباره مسائل مشترک، شناساندن فرهنگ، دین، موسیقی، سنت‌ها، تاریخ و ادبیات کشور خود به سایر کشورها فراهم کنیم.
فسار برای پاسخگویی دولت	جهانی شدن بر پاسخگویی مدیریت دولتی ایران تاثیرگذار بوده است. با این دیدگاه دیگر نمی‌توان پاسخگویی را بر مبنای سلسه مراتب قرار داد. با توجه به دیدگاه ارزش‌های همگانی، جهت‌گیری پاسخگویی باید همه اشاره جامعه را پوشش دهد.
فسار برای افزایش شفافیت	همچنین می‌توان آثار جهانی شدن را بر میزان استقلال عمل دولتها، میزان شفافیت و شکل روابط متقابل و همچنین کارکرد پاسخگویی به نیازها در بخش‌های مختلف مشاهده کرد.

فرایند اجرای کدگذاری و تحلیل داده‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزار تحلیل پژوهش‌های کیفی، "مکس کیو دا" می‌باشد.

۵-۳ استخراج مضماین پژوهش

در ابتدا باید متون انتخابی از منابع پژوهش را در قالب مضماین پایه کدگذاری نمود تا بتوان این مضماین متنوع و شاید در ظاهر نامربوط را به‌گونه‌ای مناسب با یکدیگر ترکیب کرد. مجموع کدهای به دست آمده از پژوهش‌های صورت گرفته تعداد ۵۵ مضمون بوده است که در جدول شماره‌ی ۲ برای رعایت اختصار به بخشی از آن‌ها اشاره شده است.

جدول (۱): بخشی از مضماین پایه‌ی پژوهش^۲

مضمون پایه	داده
لزوم ایجاد سازمان‌های یادگیرنده	از دیگر وجوده سازمان‌های جهانی درجه و میزان بهره‌گیری از سرمایه جهانی و انتقال آن به داخل سازمان برای استفاده عملی در کسب مزیت رقابتی است. در حقیقت برخلاف رویکرد سنتی که در آنها مزیت‌های رقابتی عمده‌ای مشتریان سازمان، مواد اولیه ارزان، کانال‌های توزیع بودند. در عرصه کنونی مزیت‌های رقابتی شامل منابع غیرملموس می‌باشد. در این شرایط از مهمترین مزیت‌های رقابتی سرمایه هوشی است و ایجاد سازمان یادگیرنده راهکاری جهت کسب این سرمایه است.
لزوم ایجاد استعداد و تجربه رهبری	از جمله اصلی ترین مسائلی که پیش روی سازمان‌ها در اجرای استراتژی‌های جهانی سازی وجود دارد فعدان استعداد و تجربه رهبری و همچنین حساسیت فرهنگ است لازم برای موفقیت در سطح جهانی است.
افزایش اینمنی کار	پیشرفت‌های تکنولوژیک در عرصه جهانی شدن بی‌تردید در بالا رفتن ضریب اینمنی وسایل کار موثر بوده است و این موضوع در کاهش حوادث ناشی از کار قطعاً موثر بوده است و در این خصوص مثبت ارزیابی می‌شود.
کاهش اشتغال زنان در کارهای ثابت	از دید کارفرمایان برای پاسخگویی به دگرگونی‌های سریع در بازار جهانی، به کارگیری نیروی کار شناور لازم است. در این حالت زنان کارگر به علت پایین‌دیدهای خانوادگی بیشتر و واپسگی فرزندان به آنان، از دسترسی به مشاغل پر درآمد بار خواهند ماند.
مهاجرت نیروی کار به کشورهای دیگر	معمولًا نیروی کار جویای کار به دنبال یافتن شغل و درآمد مناسب به همراه تضمین‌هایی که از ویژگی‌های دولت‌های رفاهی و دموکرات است، همچون بیمه‌های اجتماعی و حمایت‌های مدنی از کشوری به کشور دیگر مهاجرت می‌کنند
نیاز کمتر به نیروی بخش‌های مالی، اطلاعاتی و ارتباطی رو به گسترش	۱. MAXQDA

۱. همانطور که بیان شد صرفاً بخشی از داده‌های پژوهش برای رعایت اختصار آورده می‌شود. این داده‌ها مربوط به دو مضمون فراگیر اثرات سازمانی و اثرات سیاسی می‌باشد.

کارگری" نامگذاری شد. روند کدگذاری به همین ترتیب تا پایان کار ادامه داشت.

مضامین بر اساس یکی از دو مبنای تأثیرات بالقوه یا بالفعل جهانی سازی بر مدیریت دولتی استخراج شدند. به این معنی که یا در مقالات به طور مستقیم گفته می‌شد که مطلبی بر مدیریت دولتی ایران تأثیر دارد یا اینکه فهم پژوهشگران این بود که مطلب گفته شده به طور ضمنی بر مدیریت دولتی ایران تأثیر دارد. به عنوان مثال زمانی که گفته می‌شود "افزایش مصرف انرژی" از ویژگی‌های کشورهای خاورمیانه است می‌توان برداشت کرد که ایران نیز به عنوان یکی از کشورهای خاورمیانه با این پدیده مواجه است. یا اگر بیان می‌شد که "کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی می‌باشند سرمایه‌گذاری بیشتری بر منابع انسانی خود داشته باشند"، می‌توان برداشت کرد که ایران نیز به عنوان یکی از کشورهای عضو این سازمان، باید توجه بیشتری به منابع انسانی خود داشته باشد. از سوی دیگر، برخی مضامین اشاره مستقیم به ایران داشتند، به عنوان مثال بیان می‌شد که بایست "با تقویت هوتی ایرانی اسلامی خود به افزایش آگاهی مردم پرداخت تا بتوان جایابی مناسبی در عرصه بین‌الملل داشته باشیم".

به این ترتیب مضامین پایه‌ای که بر مدیریت دولتی ایران به طور مستقیم یا غیرمستقیم - تأثیر داشتند به دست آمد. در گام بعدی برای طی کردن مسیر استقراری تکنیک تحلیل مضامون و دست یافتن به فهم بهتری از ۵۵ مضامون به دست آمده، نیاز بود که این مضامین در دسته‌های قابل فهم‌تر تقسیم شوند. به این ترتیب در گام بعدی، مضامین سازمان‌دهنده و مضامین فرآگیر به شرح جدول زیر تهیه گردید.

جدول (۳): مضامین سازمان‌دهنده و فرآگیر پژوهش

مضامین پایه	مضامین سازمان‌دهنده	مضامین فرآگیر
لزوم افزایش رقابت بین بنگاه‌های داخلی و خارجی	لزوم افزایش	
لزوم افزایش بهره‌وری عوامل تولید	بهره‌وری	
لزوم کم کردن اتلاف منابع		
لزوم ایجاد سازمان‌های یادگیرنده		
توجه به فقدان استعداد و تجربه رهبری	لزوم منعطف شدن سازمان‌ها	اثرات سازمانی یا مدیریتی
افزایش اینمنی کار		
کاهش اشتغال زنان		
مهاجرت نیروی کار به کشورهای دیگر	تحویل مشاغل	
نیاز کمتر به نیروی کار در بخش‌های اقتصادی جدید		

مضمون پایه	داده
درخواست شهروندان برای محاسبه پذیری بیشتر دولت	دولت‌های خاورمیانه به عنوان کانون دولت‌های راندیر موجود در جهان، با تقاضاهای روز افزون شهروندانشان در مورد مسئولیت‌پذیری و محاسبه‌پذیری بیشتر مواجه شده‌اند.
درخواست شهروندان برای مسئولیت پذیری بیشتر دولت	دولت‌ها دیگر نمی‌توانند درون مرازهای خود به صرف داشتن قدرت، رابطه فرمان و اطلاعات تام و تمامی برقرار کنند. به این دلیل که ارزش‌های مشخصی درباره رابطه میان حاکمان و حکومت شوندگان مورد پذیرش جهان شمول واقع شده است.
سست شدن مرازهای قدرت داخلی	همچنین می‌توان آثار جهانی شدن را بر میزان استقلال عمل دولت‌ها، میزان شفافیت و شکل روابط متقابل و همچنین کارکرد پاسخگویی به نیازها در بخش‌های مختلف مشاهده کرد.
تفویت شدن مشروعیت رویه‌ای در چارچوب نظامات دموکراتیک	در عصر جهانی شدن، مشروعیت ابزاری اندکی تضعیف شده، در حالیکه مشروعیت رویه‌ای در چارچوب نظامات دموکراتیک و قوانین رسمی شده و مورد پذیرش اکثریت مردم، به شدت تقویت شده است.
لزوم مشارکت هرچه بیشتر دولت با شهروندان	به دلیل ارتقای دموکراسی و رشد فرهنگ سیاسی، افزایش تعامل میان دولت‌ها، تقویت جامعه مدنی و... تغییرات سیاسی لازم است. باید به گسترش مشارکت هر چه بیشتر دولت با شهروندان و جامعه مدنی در اکثر مسائل و استفاده از نخبگان در حوزه‌های سیاسی و اجتماعی پرداخت.
تضییف رابطه میان توزیع درآمد (مخصوصاً توزیع رانت به عنوان درآمد خارجی و نه محصول تولید ملی) با کسب مشروعیت، روندی جهانی است که در بستر گسترش جهانی شدن معنا یافته است.	تضییف رابطه میان توزیع درآمد (مخصوصاً توزیع رانت به عنوان درآمد خارجی و نه محصول تولید ملی) با کسب مشروعیت، روندی جهانی است که در بستر گسترش جهانی شدن معنا یافته است.
سست شدن مبنای اقتدار سنتی	مناسبات مرجحیت و اقتدار برخلاف گذشته، امروز بحران زده شده است. زیرا افراد، بیشتر بر اساس ارزیابی شان از عملکرد مراجع حاکم، خود را آماده متابعت از حکم آن‌ها می‌سازند.

همان‌گونه که در جدول فوق به عنوان نمونه آمده است، با بررسی مقالات، مضامین پایه استخراج گردید. مضامون پایه نزدیک‌ترین درونمایه به جمله‌های کلیدی است. به عنوان مثال، عبارت "همچنین می‌توان آثار جهانی شدن را بر میزان استقلال عمل دولت‌ها، میزان شفافیت و شکل روابط متقابل و همچنین کارکرد پاسخگویی به نیازها در بخش‌های مختلف مشاهده کرد." با مضامون پایه‌ی "فشار برای افزایش شفافیت" مشخص شد یا عبارت "کارگران با تشکیل سندیکاهای اقتصادی شفافیت" مشخص شد یا عبارت "کارگران تلقی می‌شوند" با برچسب "افزایش تشکیل اتحادیه‌های

مضامین پایه	مضامین سازمان دهنده	مضامین فراغیز	مضامین پایه	مضامین سازمان دهنده	مضامین فراغیز
تشدید فشارها بر صادرات کشورهای در حال توسعه			افزایش تشکیل اتحادیه‌های کارگری		
ضرورت تبدیل شدن به اقتصاد قدرتمند منطقه‌ای یا جهانی برای رفع نیازهای داخلی			چشم پوشی کارگران از حقوق خود برای رضایت کارفرما		تحول روابط کار
لزوم تلاش برای افزایش آگاهی مردم گسترش فناوری‌های ارتباطی و اطلاعاتی	فرصت‌های اجتماعی		کاهش حمایت از کارگران		
سست شدن بنیاد خانواده	تهدیدهای اجتماعی		تعییف امنیت شغلی		
رشد بحران‌های زیست محیطی			لزوم فراهم کردن زمینه‌های ارتباطی با سایر کشورها		
افزایش شهرنشینی			فشار برای پاسخگویی دولت		
افزایش کلان شهرها	اثرات خنثی ^۱		فشار برای افزایش شفافیت		
کوچک‌سازی			درخواست شهر و ندان برای مسئولیت پذیری بیشتر دولت		
شخصی‌سازی			درخواست شهر و ندان برای مسئولیت پذیری بیشتر دولت		
فسرده‌سازی			سست شدن مرزهای قدرت داخلی		
موثر کردن ارتباطات	تغییر ماهیت ارتباطات		کاهش استقلال دولت‌ها		
استقلال طلبی			تقویت شدن مشروعيت رویه‌ای در چارچوب دموکراتیک		
لزوم حمایت از طرح‌های نخبگان	لزوم		لزوم مشارکت هرچه بیشتر دولت با شهر و ندان		
برنامه‌ریزی برای جلوگیری از خروج نخبگان	ظرفیت‌سازی برای شکوفایی علم		تضییف رابطه بین توزیع درآمد و کسب مشروعيت		
استفاده از نخبگان در حوزه‌های سیاسی و اجتماعی			سست شدن مبنای اقتدار سنتی		
به وجود آمدن حساسیت‌های فرهنگی			لزوم سرمایه‌گذاری برای پرورش نیروی انسانی ماهر		
تلاش برای شناساندن ظرفیت‌های فرهنگی			تقویت نقش هدایت‌گری و سیاستی دولت		
لزوم مقابله با تهاجم فرهنگی			لزوم کاهش نقش تصدی گری دولت		
اختلاط فرهنگی			همکاری با سرمایه‌گذاران		

اطلاعات نهایی جدول بالا قبل از هر چیز، بیان کننده‌ی این مطلب است که جهانی‌شدن مفهومی چندبعدی و چندوجهی می‌باشد و نمی‌توان آن را در یک بعد خاص خلاصه کرد. از همین‌رو مدیریت دولتی ایران، برای رسیدن به مقاصد خود و اداره بهتر امور، باید ابعاد مختلفی مانند بعد علمی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سازمانی را مدنظر قرار دهد و در هر کدام از این زمینه‌ها تدبیر لازم را بیاندیشد.

۱. برچسب اثر خنثی به این معنی است که تهدید یا فرست بودن این موارد بستگی به نحوه برخورد و برنامه‌ریزی دولت‌ها دارد. این موارد در برخی کشورها منجر به بحران و در برخی کشورها زمینه رونق اقتصادی شده‌اند.

۶- نتیجه‌گیری

شدن است، دو بخش کلی وجود دارد. "بخش داخلی" و "بخش خارجی". در بخش داخلی دولت برای افزایش بهرهوری ناچار است که "دست از تصدی گری برداشته" و به سیاست‌گذاری در مسائل اقتصادی بپردازد. این امر مستلزم جلب "مشارکت بخش خصوصی"، تشویق سرمایه‌گذاران و حمایت از تولید داخلی است. این گونه می‌توان ناتوانی و ضعف بخش خصوصی در به کارگیری از ظرفیت‌های خود را به تدریج حل کرد. البته دولت در کنار این مسائل باید به مدیریت مصرف انرژی بپردازد. ذخیره سوخت‌های فسیلی در تمام دنیا رو به اتمام است و بر همین اساس دولت باید به فکر سوخت‌های جایگزین و مدیریت سوخت‌های فعلی باشد. در بخش خارجی، یکی از تحولات، "همسو شدن اقتصادهای ملی با اقتصاد جهانی" است، چرا که به تدریج الگوهای تولید و مصرف در داخل کشورها به الگوی جهانی نزدیک می‌گردد و به این ترتیب کشورهایی قادر به حل مسائل و برطرف کردن نیازهای داخلی خود هستند که بتوانند در منطقه خود یا در سطح بین‌الملل جایگاه اقتصادی مناسبی پیدا نمایند. دولت ایران در این مسیر حداقل با دو چالش مواجه است. چالش اول موانعی است که "اقتصادهای بزرگ" بر سر صادرات محصولات کشورهای در حال توسعه ایجاد می‌کنند تا بازار خود را حفظ نمایند و چالش دوم "رشد بدھی‌های خارجی" به تناسب پیوستن به بازارهای جهانی است. این دو امر نیز از نکاتی است که باید در تصمیم‌گیری‌های دولتمردان مورد ملاحظه قرار بگیرد.

در عرصه اجتماعی سه دسته از اثرات وجود دارد. اثراتی که به مثابه "فرصت" محسوب می‌شود. اثراتی که به مثابه "تهدید" می‌تواند قلمداد گردد و اثراتی که "فرصت یا تهدید" بودن آنها در گرو نحوه برخورد دولت با آن‌هاست. دست اول یعنی اثراتی که به مثابه فرصت تلقی می‌شود، تلاشی که است که دولت باید برای آگاه‌سازی مردم انجام دهد. دولتها برای افزایش مشارکت شهروندان و استفاده از ظرفیت‌های آنان بایست به آگاه‌سازی و افزایش دانش مردم در حوزه‌های مختلف بپردازنند. چرا که شرط نقش‌آفرینی مردم در عرصه‌های مختلف آگاهی آنان از ویژگی‌های هر عرصه است. فرصت دیگر در این‌باره، گسترش فناوری‌های ارتباطی و اطلاعاتی است که نقش زیادی در همین چند سال اخیر بر کنش‌های مردم داشته است و آن‌ها با بسیاری از مسائل آشنا ساخته است و بستر ارتباطی مناسبی برای ارتباط با اقصی نقاط جهان فراهم آورده است. اثراتی که باید به عنوان تهدید از آنها نام برد "سست شدن بنیاد خانواده" و "بحران‌های زیست محیطی" است. از دیرباز در جامعه ما خانواده نقش پررنگی داشته است. هم در فرهنگ ایرانی و هم در فرهنگ اسلامی بنیاد خانواده جایگاه رفیعی دارد و در شرایط فعلی به خاطر کمنگ شدن برخی ارزش‌ها، پایه‌های آن سست گشته است. فرهنگ تجمل‌گرایی و تنوع طلبي از مهم‌ترین عواملی است که در این‌باره ذکر می‌شود. در کنار این، بحران‌های زیست محیطی مانند خشکسالی، گرد و غبار، آلوگری هوا و... مشکلات دیگری است که به خاطر الگوی مصرف غلط یا بی‌تدبیری‌ها و غلفت‌ها گربیان‌گیر کشور شده است. لذا دولت

همانطور که اشاره شد جهانی شدن به عنوان فرایندی همه‌جانبه و گریزان‌پذیر بر همه جنبه‌های فردی و اجتماعی بشر تأثیر گذاشته و موجبات تغییرات ساختاری در اقتصاد، سیاست و حتی فرهنگ کشورها شده است.

جهانی شدن چه به صورت خودجوش و برنامه‌ریزی شده و یا تحمیلی، پدیده‌ای است که نمی‌توان تأثیرات آن را نادیده گرفت و همانند شمشیر دولبه، فرصت‌ها و تهدیدهای را پیش روی هر کشوری قرار می‌دهد. حال این دولتمردان هستند که با سیاست‌ها و برنامه‌های خود در برابر این پدیده‌ی رو به رشد واکنش‌های متفاوتی چون مقاومت، تعامل سازنده یا تقليید کامل نشان می‌دهند.

هدف این پژوهش شناسایی اثرات جهانی شدن بر مدیریت دولتی ایران بود تا از این طریق بتوان در انتخاب استراتژی مناسب با این پدیده بهتر تصمیم گرفت. نتایج پژوهش نشان داد که شش حوزه، مورد نفوذ پدیده جهانی شدن قرار گرفته است. حوزه‌های سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، علمی و سازمانی و در همین راستا باید اقدامات مناسب صورت پذیرد.

در عرصه سیاسی^۱، دو نکته مشهود است. اول اینکه "رویه‌های سنتی در اداره امور"، با گسترش جهانی شدن بهم خورده است و دولت‌های سنتی با چالش جدیدی در این مورد روبرو هستند. به عنوان مثال دولت‌های رانتیر که با توزیع درآمد به دنبال کسب "مشروعیت" بوده اند، به مشکل برخورده‌اند. درآمدهای غیرتولیدی که به آن تکیه کرده بودند، چندان اطمینان‌بخش نیستند و امروزه با پیشرفت‌های تکنولوژیک و درآمدهای سرشاری که از حوزه‌های مانند آی‌تی^۲ به دست می‌آید، به حاشیه رانده شده‌اند. لذا دیگر کسب مشروعیت با توزیع پول بین مردم نقطه اتکای مناسبی برای بقا نیست و به علاوه درآمدهای غیرتولیدی مانند درآمدهای حاصل از منابع طبیعی چندان بادوام و قابل تکیه نمی‌باشند. همچنین براساس ارزش‌های جهانی شدن، "مبانای دموکراتیک" برای مشروعیت دولتها بیش از پیش مورد اقبال مردم قرار گرفته است. دولت برای پیشبرد اهداف خود به پشتونه و حمایت مردمی نیاز دارند و آن نیز از طریق "مشارکت دادن بیش از پیش مردم" در تصمیم‌گیری‌ها و اجرای تصمیمات است. نکته دوم نیز این که مطالبات جدیدی به خاطر ارتباط راحت مردم با اقصی نقاط جهان ایجاد شده است. امروزه با کاهش فاصل قدرت، مردم خواستار "پاسخگویی دولت"، "محاسبه‌پذیری" و "مسئولیت‌پذیری" آن در مقابل تصمیمات و بودجه‌ای که صرف اجرای تصمیمات می‌کند، شده اند؛ فشارها نیز برای افزایش شفافیت بیشتر شده است. در عرصه اقتصادی که بهزعم برخی، قدیمی‌ترین جنبه جهانی

۱. نکاتی که در ادامه می‌آید، بر اساس مضمون پایه، سازمان‌دهنده و فرآیند استوار است و بهازای هر کدام حداقل یک مضمون وجود دارد. این نکات با قرار گرفتن در علامت *** مشخص شده است.

2. IT

گذاشته است. از یکسو "افزایش رقابت بین بنگاهها" و "کاهش اتلاف منابع" بهرهوری را در سازمان‌ها افزایش داده است. از سوی دیگر تمهیل "تشکیل اتحادیه‌ها و اصناف"، به خطر افتادن "امنیت شغلی"، "کاهش حمایت از کارگران" و... روابط کار را متاثر کرده است. "یاد گیرنده نبودن سازمان‌ها" ای ایرانی و "فقدان تجربه رهبری" و مدیریت جهانی نیز از مشکلاتی که است که وجود دارد.

در پایان نیز باید گفت، چون پژوهش فرامطالعه دیگری در مورد جهانی شدن در کشور انجام نگرفته است، امکان مقایسه نتایج این پژوهش با پژوهش دیگری وجود ندارد.

منابع و مأخذ

- [۱] ازکی، مصطفی. توکلی، محمود. (۱۳۸۵)، *فراتحلیل مطالعات رضایت شغلی در سازمان‌های آموزشی*، فصلنامه علوم اجتماعی، شماره ۲۷، صص ۱-۲۶.
- [۲] سهرابی، بابک. اعظمی، امیر. بیدانی، حمیدرضا. (۱۳۹۰) (ف) آسیب‌شناسی پژوهش‌های انجام شده در زمینه مدیریت اسلامی با رویکرد فراترکیب، چشم‌انداز مدیریت دولتی، شماره ۶، صص ۹-۲۴.
- [۳] Castells, M., (2008), *The new public sphere: Global civil society, communication networks, and global governance*, The aNNals of the American academy of Political and Social Science, 616(1), 78-93.
- [۴] Clark, T., Knowles, L. L., (2003), *Global myopia: globalization theory in international business*, Journal of International Management, 9(4), 361-372.
- [۵] Conteh-Morgan, E., (2006), *Globalization, state failure, and collective violence: The case of Sierra Leone*, International Journal of Peace Studies, 11(2), 87-104.
- [۶] Croci Angelini, E., (2011), *Globalization and public administration: a complex relationship*, International Journal of Public Administration, 34(1-2), 4-12.
- [۷] Denhardt, R. B., Denhardt, J. V., (2000), *The new public service: Serving rather than steering*, Public administration review, 60(6), 549-559.
- [۸] Farazmand, A. ,(1999), *Globalization and public administration*, Public administration review, 509-522.
- [۹] Fiss, P. C., Hirsch, P. M., (2005), *The discourse of globalization: Framing and sense making of an emerging concept*, American Sociological Review, 70(1), 29-52.
- [۱۰] Goksel, N. K., (2004), *Globalization and the State*, Studies, 25(3), 345-354.
- [۱۱] Guogis, A., (2013), *Considering the negative impacts of globalization on the social sphere and the alternative of the new governance*, Sveikatos Politika ir Valdymas, 5(1), 7-14.
- [۱۲] Huddleston, M. W., (2000), *Onto the darkling plain: globalization and the American public service in the twenty-first century*, Journal of Public Administration Research and Theory, 10(4), 665-684.
- [۱۳] Huque, A. S., Yep, R., (2003), *Globalization and reunification: administrative reforms and the China-Hong Kong convergence challenge*, Public Administration Review, 63(2), 141-152.
- [۱۴] Jreisat, J. E., (2005), *Comparative public administration is back in, prudently*.Public Administration Review, 65(2), 231-242.
- [۱۵] Kim, C. K., (2008), *Public administration in the Age of globalization*, International Public Management Review, 9(1), 39-55.
- [۱۶] Kim, Y. Y., Bhawuk, D. P., (2008), *Globalization and diversity: Contributions from intercultural research*. International Journal of Intercultural Relations, 32(4), 301-324.

باید برای کاهش این اثرات منفی، برنامه‌ریزی‌های لازمی را به عمل آورد. دسته سومی که ماهیتی خنثی دارند، "افزایش شهرنشینی" و "پیدایش کلان‌شهرها" است. این امور اگر به درستی پیش‌بینی شوند و مقدمات استفاده از آنها فراهم شود می‌تواند به مثاله مزیت تلقی شود. نیروی کاری که در اثر این مهاجرت‌ها ایجاد می‌شود می‌تواند چرخ صنایع را به خوبی بچرخاند و اگر با تعالیم و آموزش‌های اجتماعی و فرهنگی مناسب رویه‌رو شود می‌تواند قشر فرهیخته‌ی کشور را افزایش دهد ولی اگر این پیش‌بینی‌ها و فراهم کردن مقدمات نباشد تبدیل به چالش‌های اجتماعی می‌گردد. حاشیه‌نشینی در شهرها که خود منشاً بسیاری از بزهکاری‌هاست، تنها یک نمونه از چالش‌هایی است که بوجود می‌آید.

در عرصه فرهنگی چهار مضمون وجود دارد که باید مورد توجه دولت قرار بگیرد. ابتدا اینکه در فرایند جهانی شدن "اختلاط فرهنگ"‌ها، هم فرهنگ ملی با سایر فرهنگ‌ها و هم خرد فرهنگ‌های داخلی با یکدیگر اجتناب‌ناپذیر است که بعضًا تبعات مثبت یا منفی در پی دارد. این اختلاط از طرفی می‌تواند موجب کم شدن تعصبات و لاجرم کاهش درگیری‌های قومی و قبیله‌ای گردد و در عین حال نیز می‌تواند اختلافات را تشدید نماید. در مورد پذیرش دستاوردهای غرب نیز حساسیت وجود دارد. در نهایت باید برای برقراری روابط دوستان با سایر کشورها نقاط قوت فرهنگی خود را به آنها بشناسانیم.

در عرصه علمی دو مورد قابل بیان است. اول اینکه پیشرفت‌های علمی "ارتباطات" را بسیار متحول کرده است. بستر ارتباطی در حال حاضر نه تنها با دویست سال و سیصد سال پیش قابل مقایسه نیست، بلکه با چند دهه قبل نیز شباهتی ندارد. ارتباطات، بسیار تسهیل شده است. اطلاعات فشرده شده و بسیاری از کارهای طولانی و فرایندهای ملال‌آور کوتاه شده‌اند. لذا در بحث علم و تولید آن ظرفیت‌های بالای وجود دارد که دولت باید به آن توجه کند. مورد دوم نیز "لزوم ظرفیت‌سازی در داخل برای شکوفایی علم" است. طرح‌های علمی مفیدی وجود دارد که تولید این‌به و تجاری سازی آن در گرواراده دولت و نیازمند حمایت دولت است. در شرایطی که اقتصاد کند و ضعیف فعلی، توان جذب ظرفیت‌های علمی را ندارد دولت باید در سیاست‌گذاری‌های خود توجه ویژه‌ای به این امر نماید. همچنین با به کارگیری نخبگان در فضای دولت و البته بسترسازی برای نقش آفرینی ایشان، هم از توانمندی و قابلیت‌های آن‌ها استفاده نماید و هم موجب افزایش انگیزه آنان گردد. در نهایت نیز باید مشکلی که سال‌هاست در عرصه علمی کشور جریان دارد، یعنی فرار مغزا را حل نماید تا از ظرفیت‌های گسترده این نخبگان در داخل کشور استفاده شود.

آخرین عرصه‌ای که در این پژوهش استخراج شد مسائل سازمانی است. هرچند مسائل سازمانی جدا از سایر عرصه‌ها نیست و تحول در عرصه‌هایی که گفته شد عرصه سازمانی را نیز متاثر ساخته است ولی برخی از اثرات جهانی شدن به‌طور مستقیم بر واحدهای سازمانی تاثیر

- [17] Meenu, D., (2013), **Impact Of Globalization And Libralisation On Indian Administration**, International Journal of Marketing, Financial Services & Management Research, 2(9), 120-135.
- [18] Nsibambi, A., (2001), **The effects of globalization on the state in Africa: Harnessing the benefits and minimizing the costs**, UN General Assembly, Second Committee, Panel Discussion on Globalization and the State.
- [19] Oji, A. E., Ozioko, M. V. C., (2011), **Effect of Globalization on Sovereignty of States**, Nnamdi Azikiwe University Journal of International Law and Jurisprudence, 2, 256-270.
- [20] Patterson, B., Thorne, C. C., Jillings. C., (2001), **Meta- study of qualitative health research: a practical guide to meta-analysis and meta-synthesis**, California Sage.
- [21] Pierre, J., (2013), **Globalization and Governance**, USA: Edward Elgar.
- [22] Sandelowski, M., Barros, J., (2007), **Handbook for Synthesizing Qualitative Research**, Springer publishing company Inc.
- [23] Sezen, S., (2001), **The impact of globalization on the organization of Public Administration: Turkish Case**, Turkish Public Administration Annual, 27, 28.
- [24] Shamir, R., (2005), **Without borders? Notes on globalization as a mobility regime**, Sociological theory, 23(2), 197-217.
- [25] Stirling, J., (2001), **Thematic networks: an analytic tool for qualitative research**, Qualitative research, 1(3), 385-405.